

N:o 1.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Februari 1873.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beslutade förändringar i Rikets Grundlagar.

(Konstitutions-Utskottets Memorial N:o 1).

S. A. K.

Sedan Riksdagen numera till pröfning förehaft de vid riksdagen år 1872 väckta och till slutligt afgörande vid den nu innevarande lagligen beredda förslag till ändringar i Rikets Grundlagar, har Riksdagen, för sin del, godkänt och antagit följande förslag, nemligen:

om ändring i 29 § Regeringsformen angående val af Erke-Biskop och Biskopar;

om ändring i 13 och 16 §§ Riksdags-ordningen, afseende borttagande af stadgandet, att städer, hvilka icke hafva egen jurisdiktion, skola i fråga om riksdagsmannaval räknas till landet; samt

om ändringen i 72 § Regeringsformen angående den metalliska valuta, hvarmed Riksbankens sedlar skola inlösas.

Enligt de af Riksdagen sålunda fattade beslut skulle förenämnda grundlagsparagrafer erhålla följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1873. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 1 Häft.

Regeringsformen.

§ 29.

Till Erke-Biskop och Biskopar utnämne Konungen en af de tre, som, i den ordning Kyrkolagen stadgar, föreslagne blifvit.

§ 72.

Riksbanken förblifver under Riksdagens egen garanti och vård, så att den ostörd må förvaltas af de Fullmäktige, Kamrarne dertill förordna, efter de ordningar, stadgar och reglementen, hvilka redan gjorda äro eller vidare af Riksdagen göras kunna. Riksdagen allena eger rätt att genom Banken utgifva sedlar, som för mynt i Riket må erkännas. Dessa sedlar skola, vid anfordran, efter deras lydelse, med silfver eller guld af Banken inlösas.

Riksdags-ordningen.

§ 13.

1. Andra Kammarens ledamöter väljas för en tid af tre år, räknade från och med Januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett.

2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, utses för hvarje domsaga en riksdagsman. Domsaga, som, oberäknadt dertill hörande städer, har större folkmängd än fyratiotusen, varde dock af Konungen, så vidt ske kan häradsvis, indelad i två valkretsar, som välja hvardera en riksdagsman.

3. I hvarje stad, som eger en folkmängd af tiotusen eller mer, utses en riksdagsman för hvarje fullt tal af tiotusen. Öfriga städer skola första gången af Konungen, och derefter hvart tionde år af Kammaren, ordnas, så vidt ske kan länsvis, i särskilda valkretsar, som hvardera utse en riksdagsman, och skall hvarje sådan valkrets innehålla en folkmängd af minst sextusen och högst tolf tusen.

§ 16.

Valen förrättas, för landet, inför domhafvanden medelst elektor, som utses inför kommunalstämmans ordförande. För hvarje kommun väljes en elektor och derutöfver, efter folkmängden, en för hvarje fullt tal af ett-tusen.

I de valkretsar, som bestå af två eller flera städer, utses inför Magistraten en elektor för hvarje stad och derutöfver, efter folkmängden, en för hvarje fullt tal

af femhundra. Desse elektorer sammanträda till riksdagsmannaval inför Magistraten i den stad inom valkretsen, som största folkmängden eger.

Kommuner, som hafva att gemensamt välja riksdagsman, ega dock begagna det omedelbara valsättet, derest flertalet af de röstberättigade så beslutar. Då förslag härom af de röstberättigade i en kommun väckes medelst beslut, fattadt inför kommunalstämmans ordförande eller magistrat, varder sådant meddeladt Konungens Befallningshafvande, som från öfriga till valkretsen hörande kommuner inforrdar de röstberättigades röster och utfärdar kungörelse om utgången efter thy som de flesta afgifna rösterna varit för bifall eller afslag. I sistnämnda fall kan frågan icke förr, än en tid af fem år derefter förflutit, ånyo upptagas. Beslutas åter förändringen, träder den i kraft vid det val, som näst efter en månad från kungörelsens utfärdande inträffar, och gäller för en tid af minst fem år, hvar efter beslut om dess upphörande kan på lika sätt som om dess införande fattas. Vid de omedelbara valen afgifvas rösterna, särskildt för hvarje kommun, inför kommunalstämmas ordförande eller magistrat; och skola för rösternas sammanräknande och fullmakts utfärdande åt den, som de flesta rösterna erhållit, valprotokollen insändas, för kommunerna å landet till domhafvanden och för städerna till magistraten i den stad, som största folkmängden eger.

I stad, som har att ensam sända en eller flera riksdagsmän, förrättas valen omedelbart inför magistraten; och må, der flere riksdagsmän skola utses, staden, på sätt om val till stadsfullmäktige är stadgadt, kunna indelas i valkretsar. I stad, der magistrat ej finnes, skall den för sådan stad särskildt tillsatta styrelse eller dess ordförande taga den befattning med riksdagsmannaval, som enligt denna § samt §§ 18, 20 och 22 tillhör magistrat eller dess ordförande.

Hvilket Riksdagen får hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla, med anhållan, att i fråga varande förändringar i Grundlagarne måtte vinna Eders Kongl. Maj:ts nådiga bifall samt sedermera varda i vanlig ordning kungjorda.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Februari 1873.
